

Ideas que cambian el mundo. Edicións Cátedra. Colección Feminismos. Madrid 2012. (265 páx.)

Berbel Sánchez, Sara (Autor)
Cárdenas Jiménez, Maribel (Autor)
Paleo Mosquera, Natalia (Autor)

Lonxe do posmodernismo que preconiza o fin das ideoloxías, este libro aposta pola vixencia daquelas ideas que transformaron as sociedades occidentais e que as conduciron a cotas inesperadas de igualdade, liberdade e xustiza social. E faio recordándoas desde as voces das mulleres, quen, desde o século XVIII, se organizaron colectivamente para intervir no mundo e lograr o cambio social. Convértese, así, nunha homenaxe póstumo a un gran número de mulleres loitadoras que dedicaron as súas vidas a lograr un mundo mellor para elas, certamente, pero tamén para os homes, facendo verdadeira a máxima de que toda conquista do feminismo o é para todo o xénero humano.

ALGUNHAS IDEAS QUE SE DESENVOLVEN NO LIBRO: (Copiado do Blog do profesor Pedro Oña)

Separadamente dalgunhas alusións á Antigüidade Clásica (Aspasia defensora da liberdade e a igualdade), o protagonismo das mulleres emerxe con forza na Revolución Francesa, especialmente na súa etapa Jacobina. O texto deixa constancia da esixencia destas mulleres, moitas veces desde Asociacións ou Clubs femininos, dunha participación política en condicións de igualdade co home. Mulleres que abriron un camiño que se tardaría moito en percorrer totalmente: Etta Palm, Lacombe, Olympe de Gouges, etc. En 1848, mentres as mulleres tiñan un gran protagonismo nas barricadas revolucionarias en Europa, alén do Atlántico, en Seneca Falls, promulgábase unha Declaración en prol dos plenos dereitos civís e sociais da muller e se abogaba polo dereito ao voto. As mulleres volveron deixarse ver e oír durante A Comuna de Parides (Louise Michel, E. Dmitrieva, Sonia Kovalevskaya, Eleanor Marx?) malia o cal non conseguiron que se recoñecese o dereito ao voto.

A loita polo dereito a voto foi unha das primeiras grandes reivindicacións da muller. Loitaron por conseguilo as mulleres de clase media-alta con accións un tanto rechamantes. Con todo, estas non cuestionaban a orde económica e social. Foi necesario que aparecese o feminismo socialista para que mulleres como Flora Tristán fusionasen os principios do socialismo e do feminismo.

Moitas mulleres trataron de combater as ideas que defendían a desigual de homes e mulleres baseándose na desigualdade xenética e puxeron de manifesto que as desigualdades eran máis ben produto do desigual acceso á educación. Moitas mulleres destacaron nos seus escritos a necesidade de loitar pola igualdade, por exemplo Simone de Beauvoir (cuxa obra pode considerarse un referente para o avance neste tema), Clara Campoamor e tantas outras.

Outra proposta feminista é que a xustiza debe contemplar accións que corrixa as desigualdades económicas e accións que superen o canon androcéntrico. Unha

denuncia recorrente foi a da condición de escravitude á que as mulleres víanse reducidas.

Un campo onde as mulleres tiveron un claro protagonismo foi na organización do socialismo europeo. Rosa Luxemburg e Clara Zetkin tiveron papel destacado na creación do SPD, na II Internacional e, posteriormente na creación da Liga Espartaquista e o Partido Comunista Alemán. Actividades polas que sufriron represión ou ata, como no caso de Rosa Luxemburg, a morte.

Tamén loitaron as mulleres por conseguir a implantación de fórmulas que impedisen o sometemento das mulleres aos homes na vida privada e o establecemento de relacións en pé de igualdade. Peticións como o amor libre, o dereito ao divorcio, relacións sexuais en pé de igualdade, unhas novas formas de familia? foron algunhas das metas de mulleres como George Sand quen exaltou o amor libre de obstáculos e levouno á práctica na súa propia vida.

Na súa análise, a obra quédase nas primeiras décadas do s. XX, aínda que fai unha reflexión á actualidade e ás enormes posibilidades que ofrecen as NN.TT. (Web 2.0, blogosfera, redes sociais?) para crear redes virtuais que poden axudar a aumentar a autoestima das mulleres e, á vez, avanzar na construción dun modelo de sociedade diferente

O segundo capítulo está dedicado ao difícil arraigo da feminidade en España, un país de predominio agrícola e con gran influencia da Igrexa defensora dos roles clásicos na familia tradicional. Iso dificultou a aparición de movementos feministas no XIX, co breve paréntese do I República, malia todo houbo voces como a de Josefa Amar, Inés Joyces, Rosalía de Castro, Concepción Arenal, Emilia Pardo Bazán, Teresa Claramunt, etc. Foi nas primeiras décadas do s. XX, e especialmente durante a II República cando se produciu un gran avance no movemento feminista, un gran número de mulleres formaron varias asociacións para reclamar o dereito á igualdade. Destacaron: María Espiñenta dos Monteros, Lucía Sánchez Saornil, María Cambrils, Carmen de Burgos, as deputadas Clara Campoamor e Vitoria Kent, e un longo etc.